

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายในการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบในการวิจัย ดังนี้

1. หลักสูตรภาษาอังกฤษพุทธศักราช 2536
 - 1.1 เนื้อหาของหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
 - 1.2 แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหลัก 1-4
 - 1.3 จุดประสงค์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษหลัก 1-4
2. กิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมาย (Semantic Mapping)
 - 2.1 ความหมายของกิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมาย
 - 2.2 ความสำคัญของกิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมาย
 - 2.3 การใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายในการสอนคำศัพท์
3. การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning)
 - 3.1 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ
 - 3.2 ลักษณะและขั้นตอนของการเรียนแบบร่วมมือ
 - 3.3 บทบาทและการมอบหน้าที่
 - 3.4 ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ
 - 3.5 พฤติกรรมที่มักจะแสดงออกเมื่อมีการเรียนแบบร่วมมือ
4. การจำ
 - 4.1 ความหมายของการจำ
 - 4.2 โครงสร้างของการจำ
 - 4.3 วิธีทดสอบการจำ

5. คำศัพท์

5.1 ความหมายของคำศัพท์

5.2 ความสำคัญของคำศัพท์

5.3 วิธีสอนคำศัพท์

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมาย

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ

หลักสูตรภาษาอังกฤษพุทธศักราช 2539

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2539, หน้า 12-14) ได้สรุปเนื้อหาของหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหลัก 1-4 และจุดประสงค์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษหลัก 1-4 ไว้ดังนี้

เนื้อหาของหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

หลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาเป็นหลักสูตรสำหรับผู้เรียนจัดแบ่งเป็น 3 ระดับได้แก่ ระดับเตรียมความพร้อม ระดับอ่านออกเขียนได้และระดับมาตรฐานพื้นฐานตอนต้น ทั้ง 3 ระดับแบ่งวิชาเป็นกลุ่มใหญ่ดังนี้

1. ภาษาอังกฤษเตรียมความพร้อม (Preparatory English) จัดสอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-2

2. ภาษาอังกฤษอ่านออกเขียนได้ (Literacy English) จัดสอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 3-4

3. ภาษาอังกฤษหลัก 1-4 (Fundamental English) จัดสอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6

แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหลัก 1-4

ภาษาอังกฤษหลัก 1-4 เป็นระดับที่สูงขึ้นจากภาษาอังกฤษเตรียมความพร้อมและภาษาอังกฤษอ่านออกเขียนได้ การเรียนในระดับนี้เน้นการใช้ภาษาที่ถูกต้องตามหลักภาษาและถูกต้องตามมารยาททางสังคมของการใช้ภาษา มีการฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ที่หลากหลายขึ้น โดยมีการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยการฟัง พูด อ่านและเขียน พัฒนาความสามารถในการสื่อสารตามสถานการณ์จริง

เรียนรู้คำศัพท์เพิ่มขึ้น โดยขยายวงคำศัพท์กว้างออกไปจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและขยายวงคำศัพท์ที่มีความหมายเป็นนามธรรม เรียนรู้ภาษาท่าทางการลงเสียงหนักเบาตลอดจนจังหวะและทำนองเสียง เพื่อสื่อความหมายได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัฒนธรรมและบริบทสถานการณ์ รู้จักใช้สื่อต่างๆ รวมทั้งการใช้พจนานุกรมเป็นเครื่องช่วยในการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถทางภาษาให้เพิ่มมากขึ้นมี เจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษและเห็นประโยชน์ของภาษาอังกฤษ

จุดประสงค์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษหลัก 1-4

1. เพื่อให้สามารถสื่อสารด้วยการฟัง พูด อ่านและเขียนอย่างถูกต้อง ชัดเจนและเหมาะสมกับระดับภาษาที่เขียน
2. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาในระดับสูงขึ้น มีความรู้เข้าใจหลักเกณฑ์การใช้ภาษา
3. เพื่อให้สามารถพูด ฟัง และสนทนาเป็นภาษาอังกฤษอ่านออกเสียงและอ่านจับใจความได้
4. เพื่อให้สามารถสื่อด้วยการเขียนเป็นภาษาอังกฤษด้วยการเขียนข้อความและคำพูดต่างๆ ได้ด้วยอักษรตัวพิมพ์และอักษรตัวเขียน สะกดคำถูกต้อง และใช้เครื่องหมายวรรคตอนถูกต้อง
5. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมโดยใช้สื่อประเภทต่างๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ พจนานุกรมและสื่ออื่นๆ
6. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมในบริบทที่สื่อสาร
7. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษและมีนิสัยรักการอ่าน

กิจกรรมฝังความสัมพันธ์ของความหมาย

กิจกรรมฝังความสัมพันธ์ของความหมายจัดเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถใช้ในการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษกับผู้เรียนในทุกระดับชั้น เป็นกิจกรรมที่ช่วยในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมที่มีอยู่ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีการจดจำคำศัพท์ได้ดี (Perry, 1982 as cited in Brown & Perry, 1991, pp.655-669) ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของกิจกรรมฝังความสัมพันธ์ของความหมายไว้ ดังนี้

ความหมายของกิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมาย

Hanf (1971, p.225) ได้ให้ความหมายว่ากิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายคือการนำเสนอความรู้ในรูปของแผนผัง

Johnson & Pearson (1984, p.12) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายว่าเป็นการจัดระบบข้อมูลแบ่งแยกออกเป็นประเภทในรูปแบบของแผนผังโดยนักเรียนนำเอาคำศัพท์ใหม่มาสัมพันธ์กับความรู้และประสบการณ์เดิม

Heimlich & Pittelman (1986, p.1) กล่าวว่ากิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายเป็นการจัดประเภทโครงสร้างของข้อมูลในรูปแบบของกราฟิค

Antonacci (1991, p.174) อธิบายว่ากิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายคือการนำเสนอความรู้ และแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกันในรูปแบบของแผนผัง

Gunning (1992, p.164) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายไว้ว่าเป็นวิธีหนึ่งของการจัดสรรข้อมูลให้อยู่ในรูปของกราฟิค ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการสอนคำศัพท์ได้

Heilman, Blair, & Rupley (1994, p.140) อธิบายว่ากิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายเป็นส่วนหนึ่งของการสอนคำศัพท์และยังสามารถช่วยให้ผู้เรียนเพิ่มวงคำศัพท์มากขึ้นจากการจัดแบ่งข้อมูล ดังนั้นผู้เรียนจะสามารถมองเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างคำศัพท์ใหม่ แนวความคิดและพื้นฐานความรู้เดิมที่มีอยู่

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่ากิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมาย คือการจัดสรรข้อมูลความรู้ที่มีความสัมพันธ์กันซึ่งเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียนในรูปแบบของแผนผังสามารถนำมาใช้ในการสอนคำศัพท์ได้

ความสำคัญของกิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมาย

Hanf (1971, pp.225-227) ได้แสดงความคิดเห็นว่า กิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายช่วยเพิ่มความคงทนในการเรียน นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้อ่านได้พัฒนาการคิดแบบวิจิวเคราะห์ (Critical Thinking) ความมีเหตุผล (Reasoning) และความจำ (Memory) ได้อีกด้วย

Braden (1983 as cited in Sinatra et al., 1986, p.6) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า ครูสามารถใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายเพื่อขยายวงคำศัพท์และจัดองค์ประกอบของคำศัพท์ได้

วิสาข์ จิตวิตร (2541, หน้า 87-88) กล่าวว่ากิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักจัดโครงสร้างของข้อมูลอย่างเป็นระบบทำให้รู้ว่าคำศัพท์ที่นักเรียนคุ้นเคยนั้นสัมพันธ์กับคำศัพท์ใหม่อย่างไร

การใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายในการสอนคำศัพท์

วิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้คำศัพท์ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ควรให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ความคิด มีการระดมสมอง และกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียน ในการสอนคำศัพท์ครูไม่จำเป็นต้องให้ผู้เรียนท่องจำคำศัพท์นักเรียนทุกคำ หากแต่เลือกคำที่สำคัญต่อการทำความเข้าใจมาอภิปรายร่วมกัน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะว่ากิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการสอนคำศัพท์ได้อย่างดี (Heimlich & Pittelman, 1986, P.5)

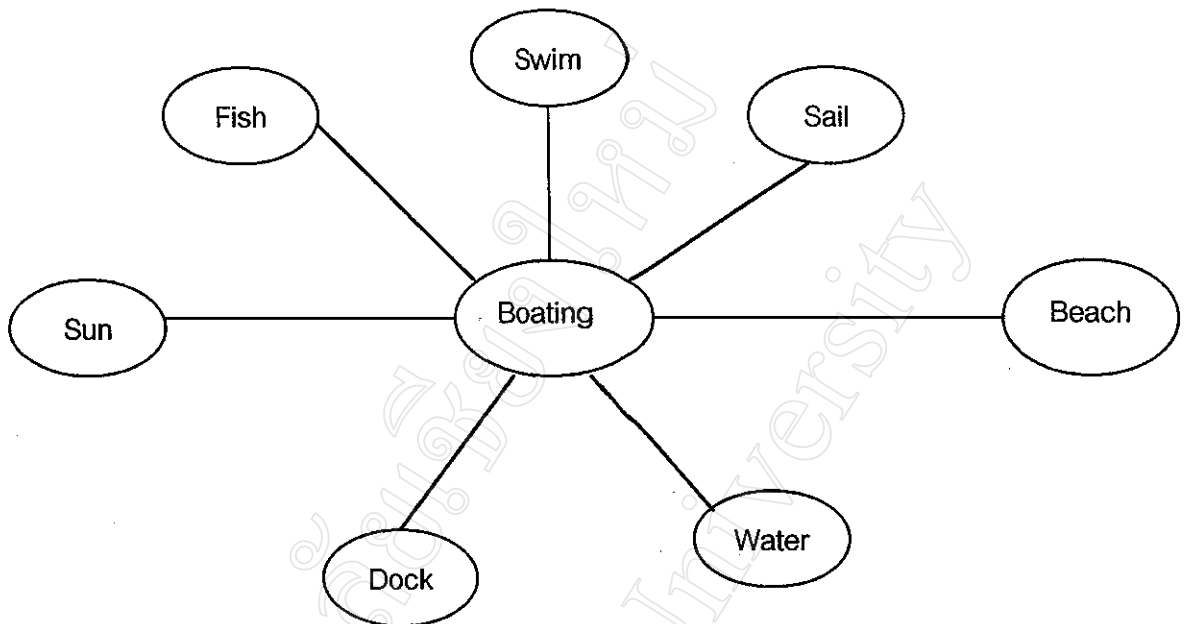
Johnson & Pearson (1984, p.12) ได้เสนอหลักในการสอนคำศัพท์โดยใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายไว้ดังนี้

1. เลือกคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เรียนมา 1 คำ
2. เขียนคำศัพท์หรือหัวเรื่องนั้นลงบนกระดาน
3. กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดหาคำศัพท์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้ได้มากที่สุด แล้วจัดกลุ่มคำศัพท์นั้นเป็นหัวข้อย่อยๆ
4. ผู้เรียนแต่ละคนเสนอรายงานคำศัพท์ที่คิดไว้ อภิปราย แล้วจัดคำศัพท์นั้นเป็นกลุ่มหัวข้อประกอบกันจนเป็นแผนผังความสัมพันธ์ของความหมาย
5. พยายามให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำแผนผังความสัมพันธ์ของความหมาย
6. ให้ผู้เรียนได้มีการฝึกจำแนกคำศัพท์โดยให้หัวข้อย่อยต่างๆ ในแผนผังความสัมพันธ์ของความหมาย
7. การอภิปรายแผนผังความสัมพันธ์ของความหมายเป็นส่วนสำคัญที่สุดในบทเรียน เพราะมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่พร้อมความหมายจากคำศัพท์ที่เคยเรียนรู้มาแล้วและมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคำศัพท์ในแผนผังความสัมพันธ์ของความหมาย

นอกจากนี้ Klein (1991, p.279) ได้เสนอวิธีการสอนคำศัพท์โดยใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายไว้ดังนี้

1. เลือกคำศัพท์ที่เห็นหัวข้อและเขียนคำที่เป็นหัวข้อเช่น Boating ลงตรงกลางแผนผัง
2. ครูให้นักเรียนเดาคำที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อ เมื่อนักเรียนบอกคำศัพท์ ครูเขียนคำๆ นั้นลงบนกระดานรอบๆ คำศัพท์สำคัญ เช่น เกี่ยวกับเรือ นักเรียนเดาเช่น fish, water sail เป็นต้น
3. กระตุ้นให้นักเรียนอภิปรายว่าทำไมจึงคิดว่า Boating เป็นคำศัพท์สำคัญ ซึ่งนักเรียนอาจจะอภิปรายว่าเมื่อพูดถึงการตกปลา การพายเรือ ก็น่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับเรือ
4. นักเรียนอภิปรายวิธีที่คำศัพท์สัมพันธ์กับคำอื่นๆ เช่น เราใช้เรือเพื่อออกไปตกปลา เป็นต้น

แผนภูมิ 1 : แผนผังความสัมพันธ์ของความหมายเกี่ยวกับหัวข้อ Boating

Heilman, Blair, & Rupley (1994, p.142) ได้เสนอแนะวิธีการสอนคำศัพท์โดยใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายไว้เป็นขั้นตอนดังนี้

1. เลือกคำศัพท์ที่เป็นหัวข้อเรื่อง
2. เขียนคำศัพท์ที่เป็นหัวเรื่องลงบนกระดานดำ
3. ระดมสมองเกี่ยวกับคำศัพท์ที่สัมพันธ์กับหัวข้อ แล้วเขียนคำเหล่านี้ลงไป
4. จับกลุ่มคำศัพท์เป็นพวกรๆ และเขียนชื่อหัวข้อย่อย
5. ใส่คำศัพท์ที่จำเป็นเพิ่มเติมลงในแผนผังความสัมพันธ์ของความหมายในแต่ละหัวข้อ

ย่อยๆ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้และวงคำศัพท์เพิ่มมากขึ้น ผู้สอนสามารถนำกิจกรรมนี้ไปใช้ในการสอนคำศัพท์ เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายอีกด้วย

การเรียนรู้แบบร่วมมือ

ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ดังนี้

ทิตนา แชมมณี (2522, หน้า 1) พรรณรัตน์ เจริญธรรม (2533, หน้า 35) และเพ็ญศรี กันหาสุวรรณ (2536, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า เป็นการจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนเรียนเป็นกลุ่มเล็ก สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยมีเป้าหมายกลุ่มร่วมกัน การเรียนรู้แบบร่วมมือนี้ ในภาษาไทยมีคำใช้เรียกอยู่หลายคำด้วยกัน เช่น กระบวนการเรียนรู้แบบสหการ การเรียนการสอนแบบสหการ การเรียนรู้แบบทำงานรับผิดชอบร่วมกัน กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

Slavin (1987 , p.8) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือกันว่า เป็นวิธีการสอนอีกแบบหนึ่ง ซึ่งกำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกันทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ โดยปกติจะมี 4 คน เป็นนักเรียนที่เก่ง 1 คน เรียนปานกลาง 2 คน และเรียนอ่อน 1 คน มีการร่วมมือกันขณะเรียน รับผิดชอบงานของกลุ่มร่วมกัน โดยที่กลุ่มจะประสบผลสำเร็จได้ เมื่อสมาชิกทุกคนได้เรียนรู้บรรลุตามจุดประสงค์เช่นเดียวกัน นั่นคือการเรียนเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ

สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2533, หน้า 3) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึงวิธีการที่ครูจัดนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 5-7 คน นักเรียนทุกคนมีการช่วยเหลือกันในขณะที่เรียน

กิตานันท์ มลิทอง (2540, หน้า 122) ได้ให้ความหมายว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเรียนกลุ่มเล็กที่ใช้ได้ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบโรงเรียนที่เกิดจากแรงผลักดันที่มาบรรจบกัน 2 อย่างคือ 1) ชีวิตภายนอกห้องเรียนจำเป็นต้องมีกิจกรรมที่ร่วมมือกัน โดยการใช้ทีมงานในการทำงานในชีวิตประจำวันและ 2) การรู้ในคุณค่าของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายขึ้น

จากความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเรียนที่ผู้เรียนได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน โดยมีการแบ่งกลุ่มผู้เรียน ให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบเพื่อให้งานประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

ลักษณะและขั้นตอนของการเรียนแบบร่วมมือ

Johnson & Johnson (1987, pp.23-24) ได้กล่าวถึงลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

1. สมาชิกกลุ่มมีความรับผิดชอบต่อกัน ช่วยกันทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน แบ่งข้อมูลและอุปกรณ์ระหว่างสมาชิกของกลุ่ม
2. สมาชิกกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ต่อกัน อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
3. สมาชิกกลุ่มแต่ละคนมีความรับผิดชอบในตัวเองต่องานที่ได้รับมอบหมาย จุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ การที่แต่ละคนทำงานอย่างเต็มความสามารถ
4. สมาชิกกลุ่มมีทักษะในการทำงานกลุ่ม (Small group skills) และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ผู้สอนประเมินการทำงานกลุ่มของผู้เรียน
5. สมาชิกกลุ่มใช้กระบวนการกลุ่ม (Group process) ในการเรียนรู้และทำงาน ซึ่งประกอบด้วย การรู้จักเป็นผู้นำ ความเป็นสมาชิกที่ดี มีกระบวนการทำงาน รู้ว่าจะไปทำไม ทำอะไร ทำที่ไหน ใครทำบ้าง ทำอย่างไร รวมทั้งการประเมินผลงาน และประเมินสมาชิกและกระบวนการทำงานของกลุ่ม

Kagan (1994, p4:1-4:11) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. เป็นกลุ่ม (Team) มีนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์สูง ปานกลาง และต่ำอยู่ในกลุ่มเดียวกัน
2. มีการจัดการ (Management) เพื่อให้การทำงานเป็นกลุ่มแบบร่วมมือเป็นไปอย่างได้ผล จึงมีการแบ่งหน้าที่ มีการซักถาม อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
3. มีความเต็มใจ (Willing) นักเรียนทุกคนในกลุ่มยอมรับซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม
4. มีทักษะ (Skill) เป็นการพัฒนาทักษะทางสังคม การสังเกต การสรุปและการแก้ปัญหา ความขัดแย้ง
5. มีหลักพื้นฐาน (Basic Principles) 4 ประการคือ มีการพึ่งพาอาศัยกัน มีความรับผิดชอบรายบุคคล มีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน และมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม
6. มีรูปแบบ (Structure) การจัดกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือมีรูปแบบมากมาย ซึ่งแต่

ละรูปแบบจะมีการนำไปใช้ที่แตกต่างกัน ครูผู้สอนสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

กรมวิชาการ (2539, หน้า 85) ได้กล่าวถึงลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

1. สมาชิกในกลุ่มมีเป้าหมายร่วมกัน มีการทำงานร่วมกัน มีการแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ ข้อมูลต่างๆ ในการทำงาน ทุกคนมีบทบาทหน้าที่และประสบความสำเร็จร่วมกัน
2. การปฏิสัมพันธ์มีลักษณะส่งเสริมกันและกันโดยตรง มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และมีการอธิบายความรู้ให้แก่เพื่อนในกลุ่มฟัง
3. สมาชิกมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้โดยมีการช่วยเหลือ ส่งเสริมซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายกลุ่ม
4. การใช้ทักษะทางสังคมและทักษะการทำงานกลุ่ม เพื่อช่วยให้การทำงานกลุ่มประสบผลสำเร็จ
5. สมาชิกทำงานกลุ่มอย่างมีขั้นตอน โดยใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อช่วยให้การทำงานกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการเรียนแบบหนึ่งที่ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก สมาชิกในกลุ่มจะมีความสามารถที่แตกต่างกัน ร่วมกันระดมความคิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ในการเรียนสมาชิกทุกคนมีบทบาทหน้าที่และมีภาระรับผิดชอบต่อกันและกัน ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มของตนบรรลุเป้าหมายในการเรียนร่วมกัน

Johnson , Johnson & Holubec (1993, p.2 :4) ได้เสนอขั้นตอนของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของบทเรียน
 2. จัดนักเรียนออกเป็นกลุ่มก่อนการดำเนินการสอน
 3. อธิบายวัตถุประสงค์และภาระงานในการเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ
 4. ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของการเรียนแบบร่วมมือและเพิ่มเติมทักษะการเรียนรู้ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม
 5. ประเมินผลผู้เรียนและช่วยผู้เรียนอภิปรายถึงข้อดีของการเรียนแบบร่วมมือ
- Arends (1994, p347) ได้เสนอขั้นตอนของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้
1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเรียน เป็นขั้นตอนที่ครูจะอธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของบทเรียนให้นักเรียนเข้าใจอย่างชัดเจน

2. ให้ข้อมูล เป็นขั้นที่ครูสอนหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียนที่นักเรียนจะต้องศึกษา

3. จัดนักเรียนเป็นกลุ่ม ในขั้นนี้ครูจะต้องอธิบายให้นักเรียนทราบถึงวิธีการจัดกลุ่ม ครูจะนำเกี่ยวกับทักษะในการทำงานกลุ่มและทักษะทางสังคม

4. ให้ความช่วยเหลือกลุ่มในการทำงานหรือการเรียนรู้ ในขั้นนี้นักเรียนจะทำงานหรือเรียนร่วมกัน ครูจะต้องคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ เมื่อนักเรียนมีข้อสงสัย

5. ทดสอบ ในการเรียนแต่ละครั้งเมื่อจบบทเรียนหนึ่งๆ นักเรียนทุกคนจะต้องได้รับการทดสอบ เพื่อที่จะได้รู้ว่าสามารถประสบผลสำเร็จในการเรียนมากน้อยแค่ไหน

6. ให้การเสริมแรง ในขั้นนี้เป็นที่ยอมรับในผลสำเร็จของนักเรียนและกลุ่มซึ่งจะเป็นการใช้คำพูดหรือใช้โครงสร้างเกี่ยวกับรางวัลเป็นการสร้างกำลังใจให้แก่นักเรียนแต่ละกลุ่ม

Slavin (1995, pp. 95-96) ได้เสนอขั้นตอนการสอนการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ 6 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ศึกษาเรื่องและขอบเขตของเนื้อหาพร้อมกัน คือ ครูเป็นผู้ชี้แจงพร้อมกับแนะนำเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องที่ครูกำหนดให้นักเรียนทุกกลุ่มศึกษาเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

ขั้นที่ 2 ครูแบ่งเรื่องที่ศึกษาออกเป็นหัวข้อย่อยเพื่อมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มรับผิดชอบ โดยขั้นนี้ครูอาจช่วยกำหนดประเด็นสำคัญต่างๆ ให้เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถศึกษาได้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่องที่ครูกำหนด

ขั้นที่ 3 ครูจะกำหนดบทบาทให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มรับผิดชอบและศึกษางานตามที่ได้รับมอบหมาย คือกำหนดให้นักเรียนแต่ละคนรับผิดชอบในแต่ละหัวข้อตามความเหมาะสม

ขั้นที่ 4 เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาหัวข้อย่อยตามที่ได้รับมอบหมายพร้อมทำความเข้าใจตามเวลาที่กลุ่มกำหนดแล้ว ให้นักเรียนแต่ละคนนำเสนอข้อมูลที่ได้ภายในกลุ่มของตนเอง โดยนำความรู้ที่ได้มาประมวลเข้าด้วยกัน มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความเห็นซึ่งกันและกัน ทำความเข้าใจร่วมกัน มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดเพื่อให้ได้ข้อสรุปของความรู้ที่น่าสนใจ พร้อมกับทำการบันทึกเพื่อนำเสนอเป็นผลงาน ของกลุ่มต่อไป

ขั้นที่ 5 นำเสนอผลงาน โดยผู้แทนกลุ่ม หรือสมาชิกทั้งหมดภายในกลุ่มก็ได้

ขั้นที่ 6 การประเมินผลการเรียนรู้ คือ จะมีการประเมินผลทั้งในขณะที่นักเรียนกำลังเรียนหรือประเมินหลังเสร็จสิ้นการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยการประเมินจากผลงานกลุ่มและประเมินเป็นรายบุคคลจากการให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542, หน้า 35) ได้เสนอขั้นตอนการสอนการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียม กิจกรรมในขั้นเตรียมประกอบด้วย ครูแนะนำทักษะในการเรียนรู้ร่วมกันและจัดเป็นกลุ่มย่อยๆ ประมาณ 2-6 คน ครูควรแนะนำเกี่ยวกับระเบียบของกลุ่ม บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม แจ่งวัตถุประสงค์ของบทเรียนและการทำกิจกรรมร่วมกัน และการฝึกฝนทักษะพื้นฐานจำเป็นสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่ม
 2. ขั้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียน แนะนำเนื้อหา แนะนำแหล่งข้อมูลและมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
 3. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มย่อย โดยที่แต่ละคนมีบทบาทและหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นขั้นตอนที่สมาชิกในกลุ่มจะได้ร่วมกันรับผิดชอบต่อผลงานของกลุ่ม
 4. ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ ในขั้นนี้เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนแล้วหรือยัง ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร เน้นการตรวจสอบผลงานกลุ่มและรายบุคคล ในบางกรณีผู้เรียนอาจต้องซ่อมเสริมส่วนที่ยังขาดตกบกพร่อง ต่อจากนั้นเป็นการทดสอบความรู้
 5. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ครูและผู้เรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ถ้ามีสิ่งที่ยังไม่เข้าใจครูควรอธิบายเพิ่มเติม ครูและผู้เรียนช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มและพิจารณาว่าอะไรคือจุดเด่นของงานและอะไรคือสิ่งที่ควรปรับปรุง
- จากขั้นตอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ดังนี้
1. ครูชี้แจงวัตถุประสงค์ของบทเรียนเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 2. ครูแนะนำเกี่ยวกับทักษะในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยคละความสามารถ พร้อมทั้งอธิบายบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม และฝึกฝนทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนดำเนินการสอน
 3. ครูมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรับผิดชอบ โดยครูคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีข้อสงสัย
 4. นักเรียนนำเสนอผลงานกลุ่ม
 5. ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจสอบผลงานกลุ่ม และช่วยกันสรุปบทเรียน พร้อมทั้งครูเพิ่มเติมทักษะการเรียนรู้ทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล
 6. ทดสอบความรู้เป็นรายบุคคล เพื่อจะได้รู้ว่าประสบผลสำเร็จทางการเรียนมากน้อยแค่ไหน

บทบาทและการมอบหมายหน้าที่

ในการทำงานกลุ่มแบบร่วมมือ สมาชิกกลุ่มแต่ละคนมีงานและบทบาทในการทำงานแต่ละครั้งหมุนเวียนกันไป ซึ่ง Slavin (1983) ได้เสนอแนะบทบาทและการมอบหมายหน้าที่ไว้ดังนี้

1. บทบาทหัวหน้ากลุ่ม มีหน้าที่ ดูแลให้สมาชิกกลุ่มทำงาน
2. บทบาทผู้จัดอุปกรณ์ มีหน้าที่ รับ แจก วัสดุ อุปกรณ์
3. บทบาทผู้จดบันทึก มีหน้าที่บันทึกงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อจัดส่งครู
4. บทบาทผู้รักษาเวลา มีหน้าที่คอยรักษาเวลาให้สมาชิกในกลุ่มทำงานตามกำหนด
5. บทบาทผู้ส่งงาน มีหน้าที่ตรวจสอบว่า สมาชิกทุกคนได้ลงชื่อบนงานที่จะนำส่งและนำงานส่งครู

ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ

Johnson & Johnson (1987 อ้างใน พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ 2542, หน้า 98) กล่าวถึงประโยชน์ในการเรียนแบบร่วมมือสรุปได้ดังนี้

1. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกเพราะทุกคนมีการร่วมมือกันทำงานกลุ่ม
2. สมาชิกทุกคนมีโอกาสคิด พูด แสดงออก แสดงความคิดเห็น ลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน
3. เสริมให้มีความช่วยเหลือกัน เช่น เด็กเก่งช่วยเด็กไม่เก่ง
4. ร่วมกันคิดทุกคน ทำให้เกิดการระดมความคิด นำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกันเพื่อประเมินคำตอบที่เหมาะสมที่สุด เป็นการส่งเสริมให้ช่วยกันคิดหาข้อมูลให้มากและวิเคราะห์และตัดสินใจเลือก
5. ส่งเสริมทักษะทางสังคม เช่น การอยู่ร่วมกันด้วยมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเข้าใจกัน อีกทั้งเสริมทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

อรรถพร พรสีมา (2540 หน้า 3-4) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

1. ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี นักเรียนในกลุ่มทุกคนจะช่วยเหลือกัน แลกเปลี่ยนให้ความร่วมมือกันและกันในบรรยากาศที่เป็นกันเองและเปิดเผย สมาชิกในกลุ่มทุกคนกล้าถามคำถามที่ตนเองไม่เข้าใจ บรรยากาศเช่นนี้นำไปสู่การอภิปรายซักถามทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนอันจะนำไปสู่การเรียนรู้แบบไร้พรมแดน
2. ทำให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย การทำความเข้าใจในความคิดรวบยอดหรือหลักการที่

สำคัญนั้น ครูอาจแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูดคุย อภิปรายและซักถาม จนเกิดความเข้าใจอย่างแจ่มชัด คนที่เรียนไวสามารถช่วยเหลือคนที่เรียนช้าเพื่อให้ตามเพื่อนทันได้

3. ช่วยลดปัญหาวินัยในชั้นเรียน กล่าวคือนักเรียนทุกคนจะให้กำลังใจ ยอมรับ ร่วมมือ และช่วยเหลือกัน สมาชิกในกลุ่มจะรับผิดชอบในความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกลุ่ม จึงจำเป็นต้องร่วมมือกันพัฒนาเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในกลุ่ม การขาดเรียน พฤติกรรมก้าวร้าว รุนแรง และการโต้เถียงในชั้นเรียนจึงไม่ปรากฏให้เห็น

4. ช่วยยกระดับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของทั้งชั้น การที่นักเรียนเก่งช่วยนักเรียนอ่อน นักเรียนเก่งจะเรียนรู้ความคิดรวบยอดของหัวข้อที่กำลังเรียนได้ชัดเจนขึ้น ในขณะที่เดียวกันนักเรียนที่เรียนช้าย่อมจะเรียนรู้ความคิดรวบยอดจากเพื่อนซึ่งใช้ภาษาใกล้เคียงกันได้ง่ายกว่าการเรียนรู้จากครู ซึ่งอาจจะใช้ภาษาวิชาการขั้นสูงและเข้าใจยาก

5. ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ ได้ศึกษาค้นคว้า ทำงานและแก้ปัญหาด้วยตัวเอง ผู้เรียนมีอิสระที่จะเลือกยุทธศาสตร์การเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีอิสระในการตัดสินใจด้วยตัวเอง

6. มีทักษะในการบริหาร จัดการ การเป็นผู้นำ การแก้ปัญหา มนุษยสัมพันธ์และการสื่อความหมายดีกว่า ทักษะดังกล่าวถูกพัฒนาขึ้นจากการที่นักเรียนได้ทำงาน อภิปราย ซักถาม ช่วยเหลือแลกเปลี่ยนและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

7. ช่วยเตรียมผู้เรียนให้ออกไปใช้ชีวิตในโลกของความเป็นจริง ซึ่งเป็นโลกที่ต้องอาศัยความร่วมมือมากกว่าการแข่งขันแบบเผชิญหน้า

จากที่กล่าวมาทำให้สรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือมีประโยชน์เนื่องจากการเรียนที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการที่ได้มีส่วนร่วมในการเรียน มีการแบ่งงานกันทำมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณมีความหมายในสังคมนั้นๆ นอกจากนั้นยังเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม ที่คล้ายกับการเรียนในห้องเรียน คือต้องมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ต้องช่วยเหลือกัน รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา หาความรู้ใหม่ๆ สร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง ซึ่งจะทำให้นักเรียนพัฒนาไปเป็นพลเมืองที่ดีในสังคมต่อไปข้างหน้า

พฤติกรรมที่มักจะแสดงออกเมื่อมีการเรียนแบบร่วมมือ

ประการ โสฬ์ทองคำ (2522 อ้างใน นวณาด ทิมให้ผล, 2530, หน้า 43-44) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่มักจะแสดงออกเมื่อมีการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งจะเป็นสิ่งเสริมให้การเรียนแบบร่วมมือบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. มีบรรยากาศในการทำงานแบบประชาธิปไตย ได้ แก่การทำงานที่เกิดจากการคิดและการทำงานร่วมกันของสมาชิก ไม่ได้ผูกขาดอยู่กับผู้นำหรือสมาชิกคนใดคนหนึ่ง
2. มีความตั้งใจจริงต่อการทำงาน
3. มีความจริงใจต่องาน มุ่งหมายเพื่องานกลุ่มเป็นสำคัญ
4. เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำงานและรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน
5. ผู้นำหรือผู้ตามในกลุ่มพึงดเว้นพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ต่อกลุ่ม เป็นต้นว่า การวางอำนาจ การใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสมต่อสมาชิก
6. มีการแบ่งหน้าที่กันทำ แต่ก็ควรให้สมาชิกได้มีโอกาสทำงานอื่นๆ โดยการเปลี่ยนแปลงหน้าที่การทำงาน
7. สมาชิกทุกคนต้องใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นๆ และในขณะเดียวกันก็ต้องมีความอดทนต่อการวิพากษ์วิจารณ์และการทำงานซึ่งกันและกัน
8. ให้ความสำคัญต่อสมาชิกทุกคนโดยเท่าเทียมกัน ทั้งด้านความคิดและการกระทำ
9. มีระเบียบแบบแผนในการทำงานร่วมกัน เป็นต้นว่า การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ต่องานที่ได้รับมอบหมาย
10. สร้างและกระตุ้นให้สมาชิกเกิดความสนใจร่วมกันต่องานของกลุ่ม เช่น การเสริมแรง กำลังใจจากสมาชิก ให้ความเป็นกันเองเป็นต้น

การจำ

ในการเรียนภาษาอังกฤษนั้น ความจำเป็นเป็นสิ่งสำคัญมากเพราะต้องอาศัยความจำในการจดจำเสียง ตัวสะกด คำศัพท์ตลอดจนความหมายของคำศัพท์ ทั้งนี้หากผู้เรียนสามารถรู้คำศัพท์เป็นจำนวนมาก จำคำศัพท์ได้แม่นยำ และสามารถนำมาใช้ได้ถูกต้องคล่องแคล่วย่อมช่วยให้การเรียนรู้ได้ผลดียิ่งขึ้น ดังนั้นการจำคำศัพท์จึงเป็นเรื่องสำคัญในการเรียนภาษา (ดวงเดือน แสงชัย, 2533, หน้า65)

ความหมายของการจำ

Ausubel (1963, p.98) ให้ความหมายของการจำว่า หมายถึงกระบวนการที่จะเก็บ ความหมายใหม่ที่ได้จากการเรียนรู้ไว้ในลักษณะเดิมและกล่าวว่าการลืมคือการลดสิ่งที่มีอยู่ในความจำ

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2524, หน้า24) กล่าวว่า ความจำ เป็นความสามารถในการสะสมประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม แล้วสามารถถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของการระลึกได้

ไซว เลียมแก้ว (2528, หน้า 8) อธิบายความหมายของการจำว่าเป็นผลที่คงอยู่ในสมองหลังจากสิ่งเร้าหายไปจากสนามสัมผัสแล้ว ผลนี้จะคงอยู่ในรูปของรหัสใดๆ ที่เป็นผลจากการโยงใยสัมพันธ์

นอกจากนี้ Cermark (1972, p.455) กับนักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวว่า ความจำและการเรียนรู้เป็นของคู่กันและมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด จนเราอาจจะกล่าวได้ว่าการเรียนรู้คือความจำนั่นเอง

สรุปได้ว่าความจำมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความจำออกมาได้โดยการระลึก

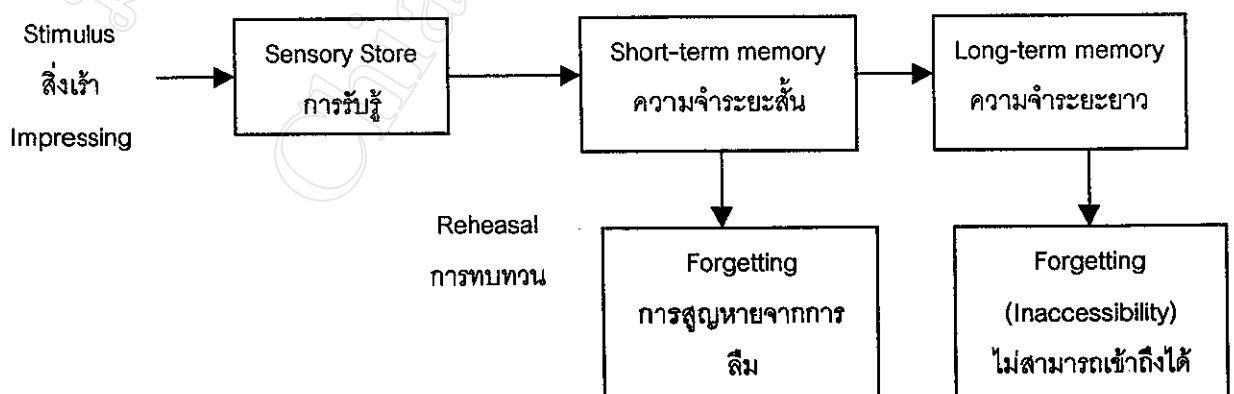
โครงสร้างของการจำ

Atkinson & Shiffrin (1969 อ้างใน สุริยา นิมิตระกุล, 2538 หน้า 9) ได้อธิบายว่า โครงสร้างของความจำนั้นมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ความจำจากความรู้สึกสัมผัส (Sensory store)
2. ความจำระยะสั้น (Short-term Memory)
3. ความจำระยะยาว (Long-term Memory)

สามารถเขียนเป็นแผนภูมิได้ ดังนี้

แผนภูมิ 2 แสดงโครงสร้างของความจำ

จากแผนภูมิจะเห็นว่าความจำระยะสั้นและความจำระยะยาวจะเกิดขึ้นหลังจากการรับรู้หรือการเรียนรู้เราใช้ความจำระยะสั้นสำหรับการจำเพียงชั่วคราวเพื่อให้เป็นประโยชน์ในขณะที่จำอยู่เท่านั้น เช่นการจำหมายเลขโทรศัพท์จากสมุดโทรศัพท์เมื่ออ่านหมายเลขแล้วหมายเลขนั้นก็จะเข้าไปในความจำระยะสั้นของเรา เพื่อให้หันมาโทรศัพท์และหมุนตัวเลขนั้น พอหมุนเสร็จเราก็ไม่มีความจำเป็นต้องจำหมายเลขนั้นอีกต่อไป เพียงชั่วคราวเราอาจจำไม่ได้ว่าเลขที่หมุนไปนั้นคืออะไร ส่วนความจำระยะยาวเป็นความจำที่มีความคงทนกว่าความจำระยะสั้น เราจะรู้สึกในสิ่งที่จำอยู่ในความจำระยะยาว ต่อเมื่อ มีสิ่งใดมาสะกิดใจ ก็จะสามารถรื้อฟื้นขึ้นมาได้ ส่วนความจำระยะสั้นนั้นก็มีโอกาสฝังตัวไปเป็นความจำระยะยาวได้หากมีความจำระยะสั้นเป็นเวลานาน สิ่งนั้นก็จะติดอยู่เป็นความจำตลอดไป (มุกดา ชาติบัญชาชัย และ สงคราม เชนันศิลป์, 2535, หน้า 218-219)

วิธีทดสอบการจำ

ชัยพร วิชชาวุธ (2518, หน้า 4) ได้กล่าวถึงวิธีทดสอบความจำว่าอยู่มี 3 วิธี ดังนี้

1. การจำได้ (Recognition) คือความสามารถที่จะบอกได้ว่าสิ่งเร้าที่ปรากฏตรงหน้านั้นเป็นสิ่งเร้าที่เคยเรียนรู้ หรือเคยมีประสบการณ์มาก่อนหรือไม่ หรือความสามารถที่จะบอกได้ว่าสิ่งเร้าที่ปรากฏอยู่ต่อหน้าหลายสิ่งนั้น สิ่งเร้าใดที่เคยรับรู้หรือเคยมีประสบการณ์มาก่อน

2. การระลึกได้ (Recall) คือ ความสามารถในการบอกถึงสิ่งที่เคยเรียนรู้มาแล้วได้ โดยที่สิ่งนั้นไม่ได้อยู่ในสนามสัมผัสขณะนั้น หรือความสามารถที่จะบอกได้ว่าสิ่งเร้าที่กำลังปรากฏตรงหน้านั้นคืออะไรสามารถแบ่งออกตามลักษณะของสถานการณ์ที่ระลึกได้ 3 แบบคือ

2.1 การระลึกเสรี (Free recall) หมายถึงการบอกว่าสิ่งที่เคยเห็นหรือเรียนมานั้นมีอะไรบ้าง ระลึกได้สิ่งใดก่อนก็ตอบสิ่งนั้น ไม่จำเป็นต้องระลึกตามลำดับก่อนหรือหลังที่เสนอให้เรียน เช่น ครูเสนอให้ดูบัตรคำแล้วเรียงจากบัตรที่หนึ่งจนถึงบัตรสุดท้าย แล้วให้ระลึกโดยให้เขียนตอบก็ได้แล้วแต่สะดวกการระลึกแบบนี้เรียกว่าการระลึกเสรี

2.2 การระลึกตามลำดับ (Serial recall) หมายถึงการตอบสิ่งที่เรียนจากสิ่งแรกเรียงลำดับถึงสิ่งสุดท้าย โดยไม่สลับตำแหน่งกัน ถ้าจำได้และเรียงลำดับได้หมดเรียกว่าการระลึกตามลำดับ แต่ถ้าระลึกได้หมดโดยไม่เรียงลำดับเรียกว่าการระลึกเสรี

2.3 การระลึกตามตัวแนะ (Cue recall) การระลึกแบบนี้คือการโยงคู่ความหมายจากสิ่งที่เคยเรียนมา โดยมีสิ่งที่ปรากฏหรือแสดงให้เห็นนั้นเรียกว่าตัวแนะ (Cue) หรือตัวเร้า (Stimulus-S) สิ่งที่ทำให้หาหรือจับคู่ตามก็คือตัวสนอง (Response-R) การระลึกตามตัวแนะมีวิธีการ 3 แบบคือ

2.3.1 แบบคาดคำตอบ (Anticipation method)

2.3.2 แบบจำ-สอบ (Study - test method)

2.3.3 แบบต่อเนื่อง (Continuous method)

3. การเรียนรู้ซ้ำ (Relearning) เป็นการทดสอบความจำโดยใช้เวลาหรือจำนวนครั้งในการเรียนเป็นเครื่องวัดความสามารถที่จะจำสิ่งที่เรียนได้ ถ้าหากการเรียนรู้ซ้ำใช้ระยะเวลาเรียนครั้งหลังสั้นกว่าระยะเวลาเรียนครั้งแรก ก็แสดงว่าสามารถจำได้มาก

คำศัพท์

ความหมายของคำศัพท์

คำศัพท์เป็นองค์ประกอบเบื้องต้นสำหรับการเรียนรู้ภาษา ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของคำศัพท์ไว้ดังนี้

Morris (1979, p.6434) ได้ให้ความหมายว่า คำศัพท์หมายถึง คำทุกคำในภาษาที่ถูกใช้ และเป็นที่น่าสนใจเฉพาะบุคคล วงสังคม วงการอาชีพ เชื้อชาติ หรือคำศัพท์หมายถึงคำหรือวลี ที่ถูกจัดเรียงตามระเบียบการเรียงตัวอักษร พร้อมทั้งมีการอธิบายความหมาย แปล หรือยกตัวอย่างประกอบ

Richard (1985, p.307) ได้ให้คำจำกัดความของคำศัพท์ไว้ว่าคำทั้งหมดเป็นได้ทั้งคำโดด คำผสม และจำนวนต่างๆ ที่ปรากฏในภาษา

ศิธร แสงธนู และ คิต พงศทัต (2521, หน้า 35) อธิบายว่าคำศัพท์ คือ กลุ่มเสียงหนึ่งที่มีความหมายให้รู้ว่าเป็นคน สิ่งของ อาการ หรือลักษณะอาการ

อิสรา สารงาม (2529, หน้า 76) ได้ให้ความหมายว่าคำศัพท์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของภาษา การที่จะรู้ภาษาใดภาษาหนึ่ง นอกจากผู้เรียนจะเรียนรู้การออกเสียงได้ถูกต้องแล้ว ยังต้องเรียนรู้คำศัพท์และโครงสร้างของภาษา จึงจะสามารถใช้ภาษาได้อย่างแท้จริง

ตามความหมายของคำศัพท์ที่กล่าวมานั้นอาจสรุปได้ว่า คำศัพท์เป็นถ้อยคำหรือวลีที่ใช้เป็น ตัวแทนในการสื่อความหมาย เฉพาะบุคคล กลุ่มสังคม กลุ่มอาชีพ หรือเชื้อชาติ

ความสำคัญของคำศัพท์

คำศัพท์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษา และเป็นสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานในการเรียนรู้ภาษาทุกๆ ภาษา เพราะว่าคำศัพท์เป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดความคิดและความรู้ อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการเรียนภาษาใหม่ (Thanomsat & Sawangvaroros, 1981, และ

Steiglitz, 1983 อ้างใน ชิมมี อุปรา, 2541 , หน้า 14) และ Judd, 1987 (อ้างใน ชิมมี อุปรา, 2541, หน้า 15) ยังกล่าวเพิ่มอีกว่า ความชำนาญหรือความคล่องในการใช้ภาษาเป็นผลของการมีความรู้ คำศัพท์อย่างเพียงพอในสมองหากผู้เรียนมีความรู้คำศัพท์หรือมีวงคำศัพท์แคบก็จะส่งผลให้เกิด ปัญหาในการใช้ภาษา คือมีความสามารถในการใช้ภาษาต่ำ และจะทำให้การถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ไม่เป็นไปตามที่ต้องการหรือขาด ประสิทธิภาพในการสื่อสาร

วิธีการสอนคำศัพท์

การสอนคำศัพท์ยังคงมีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอนภาษา เนื่องจากในบางครั้ง การท่องจำคำศัพท์เพียงอย่างเดียว สำหรับเด็กเล็กอาจจะไม่ยากปฏิบัติเพราะเกี่ยจคร้าน อีกทั้ง การท่องจำคำยาวๆ ให้ได้ยังเป็นการยากสำหรับเด็ก (ดวงเดือน แสงชัย, 2533, หน้า 65-69) ดังนั้น วิธีการสอนคำศัพท์จึงเป็นการกระตุ้นประสบการณ์เดิมสามารถทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Nelson-Herber, 1986 (อ้างใน วิสาข์ จิตวิตร, 2541, หน้า 74) ได้แบ่งวิธีการสอนคำศัพท์ ดังนี้

1. การให้คำจำกัดความ วิธีการสอนคำศัพท์ที่ใช้กันมานานและเป็นที่แพร่หลาย คือ การที่ครูให้คำแปลหรือคำจำกัดความศัพท์ที่ต้องการสอน
2. การเดาคำศัพท์ตามบริบท การเดาความหมายของคำศัพท์จากบริบทเป็นวิธีที่นิยมใช้เพื่อพัฒนาคำศัพท์ เนื่องจากผู้เรียนสามารถนำกลวิธีการอ่านเช่นนี้ไปใช้ในการอ่านได้อย่างอิสระโดยไม่ต้องพึ่งครูหรือพจนานุกรม โดยนักเรียนสามารถเดาคำศัพท์ได้จากตัวชี้แนะ ที่เป็นคำ วลี ประโยค หรือรูปภาพ
3. การใช้ประสบการณ์เดิมเชื่อมโยงเข้ากับความหมายของศัพท์ใหม่นอกจากสอนให้นักเรียนเดาศัพท์จากบริบทแล้วบางครั้งนักเรียนไม่สามารถหาตัวชี้แนะได้จากบริบท หรือไม่สามารถหาคำจำกัดความได้จากพจนานุกรม ครูอาจกระตุ้นให้นักเรียนใช้ประสบการณ์เดิม หรือโครงสร้างความรู้เดิมที่เคยมีมาก่อนแล้ว โดยให้นักเรียนเชื่อมโยงคำศัพท์ใหม่เข้ากับประสบการณ์เดิม ครูใช้วิธีการสอนเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนนำความรู้เดิมมาสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับความหมายของศัพท์ใหม่
4. เสริมความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เพิ่มเติม (Extending Word Meaning) เมื่อครูสอนให้นักเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์แล้ว อาจเสริมความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เป็นกิจกรรมหลังการอ่านโดยนำคำศัพท์ที่คล้ายๆ กันนำมาเปรียบเทียบ แยกแยะ หรือรวมเป็นหมวดหมู่
5. การสอนศัพท์พิเศษ ศัพท์หรือความคิดรวบยอดบางคำอาจก่อให้เกิดปัญหาแก่ผู้อ่าน

เช่น คำที่สะกดต่างกันแต่อ่านเหมือนกัน คำที่สะกดเหมือนกันแต่มีความหมายต่างกัน คำที่มีหลายความหมาย เป็นต้น ครูอาจจัดกิจกรรมการสอนคำศัพท์ให้แตกต่างกัน

6. หาที่มาหรือกำเนิดของศัพท์ (Word Origin and Histories) ถ้านักเรียนทราบที่มาหรือกำเนิดของศัพท์ อาจทำให้การเรียนรู้ศัพท์สนุกสนานและทำให้จดจำความหมายของศัพท์นั้นๆ ได้ดีขึ้น

7. การสะสมคำศัพท์ด้วยตนเอง

สรุปได้ว่าในการสอนคำศัพท์นั้นผู้สอนไม่ควรให้ผู้เรียนเพียงแต่ท่องคำศัพท์ ความหมาย หรือหาคำศัพท์จากพจนานุกรมเท่านั้น ครูควรเลือกใช้วิธีการสอนคำศัพท์ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย ลักษณะทั้งของผู้เรียนและเนื้อหา รวมถึงสภาพแวดล้อมในการเรียนอีกด้วยทั้งนี้ก็เพื่อให้การเรียนการสอนคำศัพท์มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมาย

Bronowski (1983) ได้ศึกษาเรื่องผลของการเรียนรู้คำศัพท์ ความคงทนในการจำคำศัพท์ โดยเปรียบเทียบกับวิธีการสอน 3 วิธี คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมาย วิธีสอนคำศัพท์ โดยสอนแผนภูมิความหมาย (Semantic Mapping) และวิธีการสอนโดยวิเคราะห์บริบท (Contextual Analysis) ของผู้เรียนในระดับเกรด 4 ถึงระดับเกรด 6 จำนวนมากกว่า 1,000 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่มและสอน 3 วิธีแตกต่างกัน ผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนคำศัพท์ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมายและแผนภูมิความหมายมีความคงทนในการจำคำศัพท์อย่างมีนัยสำคัญ

Crow & Quigley (1985) ได้ทำการศึกษาวิธีการสอนคำศัพท์เพื่อใช้ในวิชาการอ่าน โดยใช้การสอนแบบผังความสัมพันธ์ของความหมายให้กับนักเรียนนานาชาติที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย North Texas State University, Intensive English Language Institute จำนวน 420 โดยศึกษาว่ากลุ่มทดลองเมื่อเรียนคำศัพท์โดยการสอนแบบผังความสัมพันธ์ของความหมายแล้วจะมีความจำคำศัพท์แตกต่างจากนักเรียนที่เรียนคำศัพท์ด้วยวิธีเดิมหรือไม่ โดยกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองได้เรียนคำศัพท์จำนวนเท่ากัน ผลการทดลองพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีการเรียนรู้คำศัพท์แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 และพบว่าคะแนนหลังเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนชอบวิธีการสอนแบบผังความสัมพันธ์ของความหมายมากกว่าการเรียนแบบเดิม

Karbon (1985) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิมและการพัฒนาคำศัพท์โดยใช้ผังความสัมพันธ์ของความหมายกับนักเรียนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม กับนักเรียนระดับชั้น ป.6 กับนักเรียนอินเดียแดง นักเรียนผิวดำที่อยู่ในตัวเมืองและนักเรียนผิวขาว นักเรียนทั้ง 3 กลุ่มจะได้รับการสอนคำศัพท์โดยใช้ผังความสัมพันธ์ของความหมาย หลังจากนั้นมีการสัมภาษณ์เพื่อวัดความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิมและการพัฒนาการใช้คำศัพท์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้ง 3 กลุ่มได้แสดงความแตกต่างทางด้านคำศัพท์ และทุกกลุ่มมีแนวโน้มในการใช้ประสบการณ์เดิมในการแสดงคำศัพท์ นอกจากนั้นยังระลึกคำศัพท์ใหม่ได้อย่างถูกต้อง และนักเรียนยังได้เชื่อมโยงคำศัพท์ใหม่เหล่านั้นกับคำศัพท์เดิมที่รู้ นอกจากนั้นทุกๆ กลุ่มยังสามารถรวมคำศัพท์เป็นกลุ่มและเครือข่ายระหว่างคำ และจัดคำศัพท์เป็นหมวดหมู่ได้ในรูปแบบผัง ผลวิจัยได้พิสูจน์ว่า นักเรียนได้ใช้ประสบการณ์เฉพาะตัวของตัวเองเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคำศัพท์ ดังนั้นการเรียนการสอนคำศัพท์จะมีประสิทธิภาพหากผู้สอนกระตุ้นให้นักเรียนโยงใยความสัมพันธ์ของคำศัพท์ใหม่กับคำศัพท์เดิมของนักเรียนที่มีลักษณะเฉพาะตัวตามประสบการณ์แต่ละคน และใช้คำศัพท์เหล่านั้นมาช่วยเหลือในการสอนคำศัพท์ใหม่ๆ

Brown & Perry (1991) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้คำศัพท์ 3 วิธีคือ 1. การจินตภาพ 2. การใช้ผังความสัมพันธ์ของความหมาย 3. นำสองวิธีมารวมกันโดยทดลองสอนกับผู้เรียนชาวอาหรับที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ จำนวน 60 คน ผลการทดลองพบว่า กลุ่มผู้เรียนเก่งจะเรียนรู้คำศัพท์ได้ดีโดยใช้วิธีการคิดผังสัมพันธ์ของความหมาย ผู้เรียนที่อ่อนจะเรียนรู้คำศัพท์ได้ดีโดยวิธีจินตภาพ ส่วนกลุ่มที่เรียนสองวิธีรวมกันมีผลการเรียนของผู้เรียนเก่งและอ่อนไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพบว่า ผลการเรียนรู้และความคงทนในการจำคำศัพท์ของกลุ่มที่เรียนโดยสองวิธีรวมกันสูงกว่าอีกสองกลุ่มที่เรียนโดยวิธีเดียว

Svenconis (1994) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายในการสอนคำศัพท์ภาษาที่สองในรูปแบบของไฮเปอร์เท็กซ์ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษา จำนวน 48 คน ที่ไม่เคยมีความรู้ภาษาสเปนมาก่อน แบ่งประชากรเป็น 4 กลุ่ม โดยนักเรียนใช้เครื่องมือเคอจินทอซเพื่อศึกษาคำศัพท์ 3 กลุ่ม กลุ่มละ 24 คำ กลุ่มที่ 1. คำศัพท์ที่มีความสัมพันธ์กันมาก 2. คำศัพท์ที่มีความสัมพันธ์กันปานกลาง และ 3. คำศัพท์ที่มีความสัมพันธ์กันน้อย ประชากร 2 กลุ่มศึกษาคำศัพท์แบบเดิม และอีก 2 กลุ่ม เรียนคำศัพท์โดยใช้ผังความสัมพันธ์ของความหมายในรูปแบบของไฮเปอร์เท็กซ์ หลังจากนั้นมีการทดสอบหลังเรียนทันทีจากที่ได้เรียน และอีก 2 สัปดาห์มีการทดสอบหลังเรียนอีกครั้ง ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ได้ดีกว่าการเรียนคำศัพท์แบบปกติ

วรชาติ ภูทอง (2537) ทำการวิจัยเรื่องผลของการสอนแบบสัมพันธ์ขอบข่ายความหมายที่มีต่อการจำคำศัพท์ ผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับกลุ่มตัวอย่าง 80 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกชั้นเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ 2 (๑๐12) ไม่ต่างกัน สุ่มออกเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน และกลุ่มควบคุม 40 คน ใช้เวลาในการสอนทั้งสิ้น 10 คาบเรียน ผลวิจัยปรากฏว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบสัมพันธ์ขอบข่ายความหมายมีคะแนนการจำคำศัพท์ไม่แตกต่างกันกับการสอนตามคู่มือครู ส่วนคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้คำศัพท์และความคงทนในการจำคำศัพท์ของนักเรียนพบว่ามีคะแนนสูงกว่าการสอนตามคู่มือครู

จากงานวิจัยที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าการใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายในการสอนคำศัพท์สามารถช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคำศัพท์เดิมและคำศัพท์ใหม่ ทำให้นักเรียนสามารถจัดกลุ่มคำศัพท์ที่มีความสัมพันธ์กันได้ เพื่อช่วยในการจำคำศัพท์ ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนที่มีความสามารถอยู่ในระดับใด โดยพบว่าเกิดการจำคำศัพท์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคงทนในการจำคำศัพท์ได้ดีขึ้นภายหลังจากการเรียน

งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือ

กวรรณ กันยะพงศ์, 2528 (อ้างใน บุชบา โชคช่วยชู, 2536, หน้า 25) ทำการวิจัยเรื่องผลของการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการตอบทเรียนและการเสริมแรงที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการเรียนแบบร่วมมือในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่าการเรียนแบบร่วมมือในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยใช้เทคนิคการตอบทเรียนและการเสริมแรง นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันกับนักเรียนที่เรียนในชั้นเรียนปกติ แต่พบว่ามีพฤติกรรมการเรียนแบบร่วมมือมากกว่านักเรียนที่เรียนในชั้นเรียนปกติ

เรวดี กาวีตะ (2533) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในรายวิชาภาษาอังกฤษ ทางด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบสหการ เทคนิคการต่อชิ้นส่วนโดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 120 คน แบ่งเป็น กลุ่มเก่ง ปานกลาง และอ่อน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่เรียนภาษาอังกฤษแบบปกติ และกลุ่มที่ใช้แผนการสอนที่ใช้กับเทคนิคการเรียนแบบต่อชิ้นส่วน ผลการศึกษาพบว่าการเรียนแบบสหการโดยใช้เทคนิคการต่อชิ้นส่วนมีความเข้าใจภาษาอังกฤษที่เพิ่มขึ้นสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ และนักเรียนกลุ่มเก่ง ปานกลาง และอ่อนมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษที่เพิ่มขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษมากกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติ

พิทูล ปิ่นแก้ว (2535) ได้ทำการศึกษาทัศนะเชิงปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนและนักเรียนที่เรียนตามวิธีการเรียนรู้แบบสหการในชั้นเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยศึกษา ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 82 คน จำแนกเป็นนักเรียนกลุ่มเก่ง ปานกลางและอ่อน จำนวน 30, 24 และ 28 คน ตามลำดับ พบว่านักเรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ คือได้คะแนนรวมต่ำสุดร้อยละ 60 ทัศนะเชิงปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน ระหว่างก่อนกับหลังเรียนไม่แตกต่างกัน แต่ของนักเรียนกลุ่มปานกลางลดลง และพบว่า ทัศนะเชิงปฏิสัมพันธ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน นักเรียนทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นต่อการเรียนโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดีและไม่แตกต่างกัน

บุษบา โชคช่วยชู (2536) ได้ศึกษาเรื่องผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือกันที่มีต่อความสามารถในการเขียนคำ ประโยค ข้อความสั้นๆ ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ผลวิจัยพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ที่เรียนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ และยังพบว่ามีความสามารถด้านแนวความคิดในการเขียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ

Holguin (1997) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อการออกแบบโครงสร้างการเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ทำการวิจัยกับผู้เรียนเกรด 2 จำนวน 20 คนเป็นเวลา 6 เดือน เพื่อศึกษาเกี่ยวกับด้านทักษะการพูด ทักษะทางสังคม และความเชื่อมั่น โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองกลุ่มละ 10 คน โดยเรียนวันละหนึ่งชั่วโมงห้าสัปดาห์ โดยวัดผลจากคะแนนสอบปากเปล่าก่อนและหลังเรียน เพื่อดูทักษะในการพูดและการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และแบบสอบถามความคิดเห็น ผลวิจัยพบว่าคะแนนความสามารถในการพูดของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม และพบว่าในกลุ่มควบคุมไม่มีนักเรียนคนใดที่มีคะแนนสอบหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียน ส่วนทักษะทางสังคมและความเชื่อมั่นในกลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุม

Gillies (1999) ได้ทำการวิจัยเรื่องการนำพฤติกรรมด้านความร่วมมือกลับมาใช้ใหม่ในการเรียน โดยศึกษาต่อจากปีที่เด็กได้รับการฝึกฝนและมีประสบการณ์การเรียนรู้แบบร่วมมือกับกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนเกรด 4 จำนวน 148 คน จาก 8 โรงเรียนใน Brisbane, Australia แบ่งนักเรียนเป็น 64 คนในกลุ่มที่ผ่านการเรียนแบบร่วมมือมาก่อน ส่วนอีก 84 คน ไม่เคยได้รับการฝึกฝนการเรียนรู้แบบ

ร่วมมือมาก่อน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีแนวโน้มที่จะเลือกอำนวยความสะดวกซึ่งกันและกันในกลุ่มที่มีความสามารถต่างกันทำงานร่วมกัน นักเรียนที่เคยได้รับการฝึกฝนให้ทำงานเป็นกลุ่มมาก่อน มีการร่วมมือกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากกว่านักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกฝน ถึงแม้ว่านักเรียนกลุ่มแรกจะไม่ได้รับการฝึกฝนวิธีการเรียนแบบร่วมมืออีกครั้งก็ตาม

กล่าวโดยสรุปจากการเรียนแบบร่วมมือในวิชาภาษาอังกฤษนั้นส่วนใหญ่พบว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นการเรียนโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง มีการทำงานร่วมกันเป็นทีม มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับผู้สอน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ทำให้การเรียนการสอนสนุกสนาน อบอุ่น ซึ่งจะส่งผลไปถึงการมีผลการเรียนที่สูงขึ้น อีกทั้งผู้เรียนยังมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนแบบร่วมมืออีกด้วย ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นๆ